

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2012-2-147 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 13-03/16-8
Karar Tarihi : 10.01.2013

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE,
Dr. Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR, Kenan TÜRK

B. RAPORTÖRLER : Esmâ TEMEL, Necla SÜMER

C. BAŞVURUDA

BULUNAN

: - Orhan SEVİM
Sanayi Mah. S. Selim Cad. No:142 4.Levent/İstanbul

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILAN

: - Krea İçerik Hizmetleri ve Prodüksiyon A.Ş. (Eski unvanı ile Digital Platform İletişim Hizmetleri A.Ş.)
Abbasağa Mah. Sungurlar İş Hanı No:45 Kat:1-2-3 Beşiktaş/İstanbul

(1) **E. DOSYA KONUSU:** Krea İçerik Hizmetleri ve Prodüksiyon A.Ş. (Digiturk) tarafından başvuru sahibinin belli bir Digiturk bayisi ile çalışmasının zorunlu tutulduğu, diğer bayilerle çalışmasının engellendiği iddiası.

(2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Başvuruda özetle; başvuru sahibinin bilardo salonu işlettiği ve maç yayınları yapmak üzere Digiturk üyesi olduğu; geçen yıl Mecidiyeköy'de faaliyet gösteren Digital Vizyon'dan hizmet aldığı; bayi değiştirebilmek için sözleşme süresinin sonunun beklenmesinin gerektiği; başvuru sahibinin 30.08.2011 tarihinde sözleşme yaptığı, söz konusu sözleşmenin süresinin 30.05.2012 tarihinde sona erdiği, 1 yıllık sürenin dolmasıyla birlikte başka bayilere başvurduğu; ancak gerek diğer bayilerin gerekse Digiturk Genel Müdürlüğü tarafından başka bayi ile çalışamayacağını belirtildiği; müşterilerin bireysel aboneliklerde istedikleri bayiden hizmet alabilmeleriyle birlikte ticari aboneliklerde istenilen bayiden hizmet alınamadığı; Digital Vizyon dışında Sanayi Mahallesi'nde faaliyet gösteren Uğur Elektronik'ten hizmet almayı denediği, ancak alamadığı iddia edilmektedir.

(3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 16.08.2012 tarih ve 6436 sayı ile intikal eden başvuru üzerine hazırlanan 09.09.2012 tarih ve 2012-2-147/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu 20.09.2012 tarihli Kurul toplantısında görüşülerek, 12-44/1372-M sayı ile önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. İlgili karar uyarınca yapılan inceleme üzerine hazırlanan 28.12.2012 tarih ve 2012-2-147/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.

(4) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda; başvuru konusu iddialar hakkında soruşturma açılmasına gerek olmadığı ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1.Önaraştırma Sürecinde Elde Edilen Bilgi ve Belgeler

(5) Dosya konusu esas olarak, Digiturk tarafından başvuru sahibinin belli bir Digiturk bayisi ile çalışmasının zorunlu tutulduğu, diğer bayilerle çalışmasının engellendiği iddiasına yöneliktir.

- (6) Bu çerçevede başvuruya konu teşebbüs olan Digiturk'ten, ticari satışlara ilişkin olarak bayilik yapılanması hakkında bilgi, bayilik sözleşmesi örnekleri, bayilik yapılanmasında bölgesel bir sistemin benimsenip benimsenmediği, bölgesel sistemin benimsenmesi halinde 2012 yılında İstanbul ilindeki bayilerin bölgeleri dışına yaptıkları pasif satışlara ilişkin fatura/belge örnekleri talep edilmiştir.
- (7) Elde edilen söz konusu bilgilere göre, Digiturk'ün bayilik sistemindeki bayiler, iş alanları ve yetkileri bakımından iki ana gruba ayrılmaktadır:
- Dijital Teknik Servis (DTS); DTS'ler yeni üye kazanımı açısından Digiturk'ün ev kullanıcılarına yönelik ürünler olan Bireysel Digiturk Paketleri'nin satışında yetkilidir.
 - Yetkili Teknik Servis (YTS); YTS'ler DTS'ler ile aynı şekilde Bireysel Digiturk Paketleri'nin satışında yetkili olmakla birlikte, Digiturk sisteminde yaşayan müşterilerin herhangi bir arıza ya da yerinde hizmet talebinde servis hizmeti vermekle yükümlüdür.
- (8) Türkiye'nin tamamında Aralık 2012 itibariyle 81 il merkezi ve 142 ilçede toplam (.....) adet YTS, ayrıca Türkiye'nin muhtelif yerlerine yayılmış toplam (.....) adet DTS görev yapmaktadır. Bunun dışında, ev kullanıcılarına yönelik bireysel paketlere ek olarak cafe, restoran, kahvehane, bar vb. ev dışı tüketim noktaları için hazırlanmış Digiturk paketlerine "Ticari Üyelik" adı verilmektedir. Bazı YTS'ler Ticari Üyelik satışı yapabilmektedir. Bu tip satış yetkisi verilen YTS'ler aynı zamanda "Ticari Satış Bayisi" olarak da adlandırılmaktadır. Digiturk'ün Türkiye'de toplam (.....) adet Ticari Satış Bayisi bulunmaktadır.
- (9) Digiturk tarafından yapılan açıklamalarda bayilik yapılanmasında bölgesel bir sistemin benimsenmiş olduğu ifade edilmiştir. Bu çerçevede bayilerin bölge/il/ilçe bazında atanmasına ve satış yapmasına gerekçe olarak;
- Ürünlerin doğası gereği cafe, restoran, bar vb. birbirinden farklı büyüklük ve mekânlarda bulunan müşterilerin fiyatlamasının farklı olduğu; fiyatlamasının ve ticari noktanın Digiturk sisteminde net olarak tanımlanmasının (büyüklük, masa sayısı, alkol servisi verip vermediği vb.) bir keşif sayesinde yapıldığı; bir il veya bölgede olan bir bayinin kendisinden mesafe olarak çok uzakta olan bir noktanın keşfini yapmasının ise ulaştırma ve haberleşme maliyetleri ile satış yapılan ticari işyerinin denetlenmesi gereği gibi nedenlerle verimlilik açısından mümkün ve ticari olarak anlamlı olmadığı, bu çerçevede bayilerin kendiliğinden bir başka bölgeden gelen talebe olumlu cevap veremedikleri,
 - Bunun dışında, bir sezon öncesinde ticari bir müşteriye satış yapan bayiye bir sezon sonrasında aynı müşteriye ticari satış yapabilmesi konusunda öncelik verildiği; zira bölgesel öncelik sisteminin herhangi bir arızada müşterinin yayınsız kalmaması için hızlı servis verebilmek ya da paket değişikliği vb. taleplere zamanında cevap verebilmek gibi hizmetin kalitesi-devamlılığı açısından ve müşterinin tanınması bakımından verimlilik sağladığı,
 - Ayrıca müşterilerin tanınmasının ticari noktalarda Digiturk yayınlarının illegal olarak gösterilmesi probleminin çözümüne yardımcı olduğu, yer tanımlanmış bir noktada illegal yayın verilmesi riskini azalttığı; Digiturk ticari bayilerinin sadece satış değil, beraberinde illegal yayın kontrolü açısından da bir görevi bulunduğu, bu çerçevede yeni sezonda aynı bayinin satış yapabilmesi için önceliklendirilmesinin illegal yayın probleminin önlenmesi amacıyla da gerekli olduğu
- gösterilmektedir.

- (10) Başvuruya konu iddialar açısından Digiturk'ten İstanbul ilindeki ticari bayileri ile ilgili bilgi talep edilmiştir. Digiturk tarafından İstanbul ili içerisinde isimlerine ve bölgelerine aşağıdaki tabloda yer verilen 14 adet ticari satış yetkisi tanınmış YTS bulunduğu belirtilmiştir.

Tablo 1: Digiturk'ün 2012 yılında İstanbul'daki Ticari Bayileri

Bayi Adı	Bayi İlçesi
Nokta Elektronik İstanbul	Beyoğlu
Batı Teknik	Beylikdüzü
Ceren Telekom Zeytinburnu	Zeytinburnu
Özgür İletişim	Bağcılar
Ege İletişim	Küçükçekmece
Nil Ticaret	Sarıyer
Avrupa Bilişim	Bakırköy
Digital Vizyon	Şişli
NK İletişim	Ümraniye
Digikur İletişim	Üsküdar
Kadıköy Digital	Kadıköy
Dijitim Elektronik	Üsküdar
A Dijital	Kadıköy
TT Telekom	Kartal

- (11) Diğer taraftan, başvuru sahibinin 30.08.2011-30.05.2012 tarihleri arasında aboneliğini sağladığı Digital Vizyon'un Digiturk YTS unvanını haiz olduğuna ilişkin bilgi ve pasif satış yaptığını gösteren faturalar elde edilmekle birlikte, başvuru sahibinin hizmet alamadığını belirttiği "*Uğur Elektronik*"e¹ yönelik benzer bir bilgiye ulaşılamamıştır.
- (12) Bununla birlikte, Digiturk'ün İstanbul'da faaliyet gösteren ticari satış yapan bayileri genelinde talep edilen belgelerden, Tablo 1'de de yer alan söz konusu bayilerin başvuru konusu dönem olan 2012 yılında bölgeleri dışına yaptıkları pasif satışların da bulunduğu tespit edilmiş; bu çerçevede örnek olarak aralarında Küçükçekmece ilçesi Ege İletişim bayisinin Kadıköy ilçesine yaptığı Ticari Üyelik Satış Formu; Sarıyer ilçesi Nil Ticaret bayisinin Üsküdar ilçesine yaptığı Ticari Üyelik Satış Formu ile Mecidiyeköy ve Hatay Merkez bayisi olan Digital Vizyon firmasının Kadıköy ilçesine yaptığı satışı gösteren fatura örneği gibi çok sayıda fatura ve ticari üyelik sözleşmesi sunulmuştur.
- (13) Digiturk tarafından İstanbul içerisinde hizmet veren 14 adet bayinin il içerisinde satışlarını bölgesel olarak kısıtlayan herhangi bir durumun söz konusu olmadığı; örneğin Küçükçekmece'de bulunan bir bayinin isteğine bağlı olarak Kartal'daki bir müşteriye satış yapabildiği, aynı şekilde Kartal'daki bir kahvehane sahibinin istemesi durumunda Küçükçekmece'deki bayiden üyelik satın alabileceği belirtilmiştir.

I.2. Değerlendirme

- (14) 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun (4054 sayılı Kanun)'un 4. maddesi; belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacı taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmaları yasaklamaktadır. İlgili madde, aynı seviyede faaliyet gösteren rakip teşebbüsler arasındaki rekabeti sınırlayıcı anlaşmaları (yatay anlaşmalar) kapsadığı gibi rakip olmayan, başka bir

¹ Başvuru sahibinden söz konusu hizmet alınamayan satıcının tam unvanı elde edilememiş olup, gerek Ticaret Sicili Gazetesi'nden, gerekse Digiturk'ün İstanbul'da faaliyet gösteren ticari satış yapan bayilerinden söz konusu satıcıya ilişkin herhangi bir bilgiye de ulaşılamamıştır.

ifadeyle ticaretin farklı seviyelerinde yer alan teşebbüsler arasındaki anlaşmaları (dikey anlaşmalar) da kapsamaktadır.

- (15) 2003/3 ve 2007/2 sayılı Tebliğler ile değişik 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği (2002/2 sayılı Tebliğ)'nde üretim veya dağıtım zincirinin farklı seviyelerinde faaliyet gösteren iki ya da daha fazla teşebbüs arasında belirli mal veya hizmetlerin alımı, satımı veya yeniden satımı amacıyla yapılan anlaşmalar dikey anlaşmalar olarak tanımlanmaktadır. 2002/2 sayılı Tebliğ'in 4/1(b) maddesinde sayılan dört istisna dışında, alıcının sözleşme konusu mal veya hizmetleri satacağı bölge veya müşterilere ilişkin kısıtlamalar getirilmesi yasaklanmaktadır. Bu istisnalardan biri "*Alıcının müşterilerince yapılacak satışları kapsamaması kaydıyla, sağlayıcı tarafından kendisine veya bir alıcıya tahsis edilmiş münhasır bir bölgeye ya da münhasır müşteri grubuna yapılacak aktif satışların kısıtlanması*"dır. Bu çerçevede, özellikle dağıtım ağı kurmak isteyen sağlayıcı teşebbüslerin, kendisine ya da alıcı konumundaki teşebbüslere münhasır satış bölgeleri veya münhasır müşteri grupları vermelerine olanak sağlanmaktadır. Dolayısıyla, sağlayıcı konumundaki üretici bir teşebbüs ürünlerini Türkiye'nin her bir iline atadığı distribütörleri aracılığı ile dağıtabilecek ve distribütörlere bölgesel koruma sağlayabilecektir. Bununla birlikte, bölgesel koruma ancak başka bir alıcının münhasır bölgesindeki veya münhasır müşteri grubundaki münferit müşterilere mektup veya ziyaret gibi doğrudan pazarlama yöntemleriyle gerçekleştirilen satışların diğer bir deyişle aktif satışların yasaklanması ile sınırlıdır. Bu çerçevede, başka bir bölgeye veya müşteri grubuna yapılacak pasif satışların kısıtlanması ise anlaşmayı grup muafiyeti dışına çıkartan bir ihlal olarak değerlendirilmektedir. Başka bir alıcının bölgesindeki veya müşteri grubundaki müşterilerden gelen ve alıcının aktif çabaları neticesi olmayan talepleri karşılamak, alıcı malın teslimatını müşterinin adresine götürerek yapsa dahi, "pasif satış" anlamına gelmektedir.
- (16) Dosya kapsamında elde edilen bilgi ve belgeler ışığında, ulaşılabilecek sonucu değiştirmemesi açısından Digiturk'ün bayilik sözleşmelerinin ve bayilik sisteminin 2002/2 sayılı Grup Muafiyeti Tebliği kapsamına girip girmediği, bu çerçevede ilgili ürün pazarı ve pazar payı eşliğinin geçilip geçilmediği konularında herhangi bir tespit ve değerlendirme yapılmasına gerek duyulmamıştır.
- (17) Bununla birlikte yapılan incelemede, Digiturk'ün ticari üyelik satış yetkisi tanıdığı bayileri ile yaptığı sözleşmelerde bayilere satış bölgesi tayin edildiği, ancak başka bölgelere aktif ve pasif satışları yasaklayan herhangi bir hükmün yer almadığı tespit edilmiştir. Ayrıca İstanbul'daki ticari üyelik satış yetkisi bulunan bayilerin bölgeleri dışındaki işyerleri ile imzaladıkları üyelik anlaşmaları ve üyelik satışına ilişkin kestikleri faturalardan bölge dışına satış yaptıkları anlaşılmaktadır.
- (18) Yukarıda yer verilen bilgiler çerçevesinde, Digiturk'ün ticari üyelik satış yetkisi tanıdığı bayileri ile imzaladığı sözleşmelerde pasif satışları doğrudan ya da dolaylı olarak engelleyen herhangi bir hükmün bulunmadığı, incelenen faturaların ve bayilerle işyerleri (ticari noktalar) arasında imzalanan ticari üyelik sözleşmelerinin bayilerin pasif satışlarının varlığını ortaya koyduğu dikkate alınarak, Digiturk'ün bayilerinin pasif satışlarını engellemeye yönelik bir tutum içinde olmadığı kanaatine ulaşılmıştır.

13-03/16-8

J. SONUÇ

- (19) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca şikayetin reddi ile soruşturma açılmamasına OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.